

Biologisk mangfold

På oppdrag for Rambøll AS foretok undertegnede en befaring av området rundt Rustad skole for å kartlegge eventuelle verdifulle forekomster av arter og naturtyper.

Befaringen ble gjort i fellesskap med Per André Hansen og Linda Sannerød, begge landskapsarkitekter fra Rambøll, samt landmåler, torsdag 29.10.2015.

Nåsituasjon

Bortsett fra to observasjoner av overflygende tårnseiler *Apus apus* og sanglerke *Alauda arvensis* er ingen rødlistearter eller andre særlig interessante forekomster registrert i området fra tidligere. Sanglerke er knyttet til åpne jordbruksarealer, og denne ene registrerte observasjonen dreier seg mest sannsynlig om en fugl som har hatt tilhold på eller over jorden øst for skolen, og det kan med sikkerhet sies at artens forekomst i området definitivt ikke vil bli berørt på noen måte av denne planlagte utbyggingen. Tårnseiler hekker gjerne i hulrom i bygninger, f.eks. under takstein, og kan således være en aktuell rødlisteart å ta hensyn til under ombyggingen. Det er dog ingen informasjon, knyttet til denne ene observasjonen, som peker mot at arten har hekket i/på skolebygningene.

Generelt er det planomfattede grøntarealet rundt Rustad skole å betegne som meget trivielt og ganske artsfattig.

Grøntområdet S/SV for eksisterende bygg, mellom asfaltert uteareal tilhørende skolen og Kroerveien (Figur 1), domineres av relativt tettstilt gran *Picea abies* i klimaksfase med innslag av furu *Pinus sylvestris*, og med vanlig bjørk *Betula pubescens*, noe rogn *Sorbus aucuparia* samt en selje *Salix caprea* i randsonen. Bunn- felt- og busksjiktet i dette området er så og si ikke-eksisterende, dels p.g.a. svært begrenset lysinnstråling, dels p.g.a. hardt tråkk av skolens brukere.

Figur 1: Tregruppen sydvest for skolen.

Øvrig grøntareal rundt skolebygningene og idrettsplassen har en mer åpen, parkmessig karakter med spredt tresjikt hovedsaklig bestående av furu og bjørk (Figur 2), med noe innslag av gran, rogn, selje samt en ask *Fraxinus excelsior*. Busksjiktet er her sparsomt og flekkvist bevokst, for det meste av de samme arter som i tresjiktet, samt noe hassel *Corylus avellana*. Også her er felt- og bunnsjiktet sterkt preget av hardt tråkk (og rydding?) og består grovt sett av flekkvise forekomster av grasarter *Poaceae* sp. samt noe bringebær *Rubus idaeus*. En forekomst av putekjuka *Phellinus punctatus* ble funnet på en selje i tregruppen øst for fotballbanen – Ca. UTM 6615660N 602142Ø (Figur 4 og 5). I skolegården, like vest for skolens hovedinngang står en frittstående platanlønn *Acer pseudoplatanus*, tilsynelatende plantet (Figur 6).

Figur 2: Skolens grøntareal har i all hovedsak en parkmessig karakter.

Mellom gangveien og jordbrukslandskapet øst for idrettsplassen, finnes et 10-12 meter bredt vegetasjonsbelte (Figur 3). Dette arealet ligger utenfor det aktuelle planområdet, men vil kunne berøres delvis dersom det skulle være aktuelt f.eks. å oppgradere gang- og sykkelveien. Det botaniske artsmangfoldet er heller ikke her av oppsiktsvekkende karakter, men er definitivt rikere enn hva man finner på skolens eget område. I tillegg til de fleste treslag som er nevnt ovenfor finnes her også osp *Populus tremula* og spisslønn *Acer platanoides*. Busk- felt- og bunnsjiktet er relativt variert, med bl.a. blåbær *Vaccinium myrtillus*, bringebær, hestehov *Tussilago farfara*, skogkløver *Trifolium medium* og rødkløver *Trifolium pratense*.

Figur 3: Gang- og sykkelveien øst for skolen, sett fra syd.

Figur 4: Seljen med forekomst av putekjuka.

Figur 5: Putekjuka *Phellinus punctatus*.

Virkning av planlagt utbygging

Slik planen foreligger, vil noe av det eksisterende grøntarealet gå tapt til nybygg og/eller ulike typer utearealer som ikke kombineres med vegetasjon (gangveien, ballplass o.l.), men i ingen av disse berørte delene ble det ved befaring funnet arter eller forekomster av særlig verdi.

En vesentlig andel av granbestandet i sydvest vil måtte vike for den planlagte parkeringsplassen og hente-/bringesløyfen.

Avbøtende/berikende tiltak

Med unntak av det skyggefulle granbestandet S/SV for skolen, er det i utgangspunktet interessant å bevare flest mulig av de trær som finnes i området i dag. Under befaringen ble de trær og tregrupper som var å anse som mest interessante å ivareta, nummerert, og deretter kartfestet av landmåler. Blant de utvalgte enkelttrærne er en del av området største bjørker, enkelte furuer, samt en selje og en ask. De fleste av grantrærne som står utenfor den planlagte parkeringsplassen er antagelig svært glisne i kronesjiktet, og kan nok, ut ifra estetiske hensyn, med fordel fjernes.

Som nevnt innledningsvis er området artsmangfold av svært begrenset sort, og fra et naturmangfold-perspektiv vil det være svært ønskelig å tilrettelegge for økt vegetasjon i busk- felt- og bunnsjiktet. Dette kan gjøres ved innplanting samt ved å skjerme deler av grøntarealet for daglig tråkk. Ved innplanting av trær/busker vil naturmangfoldet være best tjent med bruk av stedegne fremfor fremmede arter. Spesielt er det generelt betenkelig å benytte fremmede arter som formerer seg

Figur 6: Platanlønn *Acer pseudoplatanus*

ved hjelp av saftige bær, da fugler som spiser disse bærene sørger for en frøspredning som er helt utenfor menneskelig kontroll. Ved en eventuell etablering av hekk ved parkeringsplassen, kan man f.eks. ta i bruk lind *Tilia cordata* eller bøk *Fagus sylvatica* fremfor mispel *Cotoneaster sp.* eller hagtorn *Crataegus sp.*

Platanlønnen i skolegården (Figur 6) bør fjernes, med bakgrunn i at arten er svartelistet og vurdert som en sterk konkurrent til stedegne edelløvtrær, og således en høyrisiko-art.

Med hensyn til overvannsproblematikk kan det være aktuelt å anlegge et fordrøyningsbasseng, muligens ved fotballbanens sydøstre hjørne. For å bremse overvannet vil det samtidig være naturlig å etablere et våtmarksfilter i form av en grunn dam med tilgrensende forumpet mark. I sin tur vil dette legge til rette for en hel rekke arter som pr. i dag ikke finnes i området, og således kunne øke det biologiske mangfoldet betydelig. Innplanting av en eller flere vierarter *Salix sp.*, vil kunne bidra til rask etablering av et variert artsmiljø.

Fredrikstad 09.11.2015

Bjørn Frostad